

25-letni staż uprawnia do renty z tytułu niezdolności do pracy

Mężczyźnie całkowicie niezdolnemu do pracy przysługuje renta z tego tytułu, jeśli ma co najmniej 25-letni okres składkowy i nie składkowy.

ORZECZENIE

Wacław G. (wnioskodawca) odwołał się od decyzji ZUS, w której odmówiono mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Powodem nie przyznania jej, zdaniem Zakładu, był zbyt długi okres, jaki upłynął pomiędzy powstaniem niezdolności a ostatnim ubezpieczeniem społecznym.

Sąd I instancji oddalił odwołanie Wacława G. Natomiast sąd II instancji przyznał mu rentę. Wskazał, że ubezpieczony całkowicie niezdolny do pracy i posiadający 28 lat okresów zatrudnienia ma prawo do renty niezależnie od daty powstania niezdolności do pracy. Taką wykładnię prawa potwierdza uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 2006 r. (I UZP 5/05).

ZUS zarzucił, że wyrok sądu II instancji zapadł z naruszeniem art. 57 i 58 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2004 r. nr 39, poz. 353). Przyjął bowiem, że ubezpieczony spełnia warunki do renty bez potrzeby wykazywania wymaganego okresu ubezpieczenia w okresie dziesięciu lat przed powstaniem niezdolności do pracy lub przed zgłoszeniem wniosku. Uzasadniając skargę, ZUS argumentował, że pomimo istnienia uchwały z 23 marca 2006 r., zachodzi potrzeba interpretacji budzących wątpliwości przepisów prawa. Nie została ona bowiem wpisana do księgi zasad prawnych i nie ma powszechnej mocy wiążącej.

Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W uzasadnieniu stwierdził, że ZUS nie wykazał rozbieżności w orzecznictwie sądów ani potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości, które skutkowałyby rozpoznaniem skargi.

Rzeczywiście, przed podjęciem uchwały przez Sąd Najwyższy istniały wątpliwości co do tego, czy ubezpieczony, który posiada długi staż, ale nie pracował w ostatnim dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku o rentę, może domagać się przyznania tego świadczenia. Efektem tych wątpliwości było przekazanie sprawy powiększonemu składowi SN.

Obecnie ZUS nie może nadal twierdzić, że zagadnienie prawne pozostaje nierozstrzygnięte i nie ma sądowej wykładni prawa. W uchwale przyjęto, że renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który udowodnił okres składkowy i nie składkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 ustawy o FUS). W takiej sytuacji nie ma potrzeby wykazywania przewidzianego w art. 58 ust. 2 tej ustawy pięcioletniego okresu składkowego i nie składkowego przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Zdaniem SN fakt, że uchwale tej nie nadano mocy zasady prawnej, nie oznacza, że jej treść nie ma znaczenia dla wykładni prawa i jednolitości orzecznictwa. Oczywiście, w obecnym stanie prawnym nie obowiązuje zasada związania przedstawioną w uchwale wykładnią. Można prezentować pogląd odmienny - należy jednak mieć do tego podstawy oraz odpowiednie uzasadnienie.

Sygn. akt I PK 242/06